

Rečou zvierat - Pracovný list

Meno a priezvisko: _____

Úloha 1. Neverbálna komunikácia. Úloha vo dvojici – jeden z dvojice bude náhodne vybraný prejav „hrať“ a druhý bude hádať o aký prejav ide. Pustite uzdu fantázii a neverbálne, bez slov, iba rečou tela predvedte:

- a) prekvapenie b) nevinnosť c) hnev/agresiu d) radosť e) ľahostajnosť f) smútok

Úloha 2. Skúste opísať aspoň 3 prejavy správania psa pri návrate jeho majiteľa domov.

Úloha 3. Rozumiete reči tela psov? Pokúste sa odpovedať, prípadne si pomôžte videom <https://www.youtube.com/watch?v=Slqwo49yTk8>

- a) Na ktoré 3 časti tela psa by sme sa mali zamerať? _____
 b) Spojte správne signály tela s ich významom v reči psov.
1. vydvihnuté uši	A. prejav strachu
2. pes je prevrátený na chrbát, ukazuje brucho	B. potešenie, alebo strach
3. chvost má stiahnutý medzi zadnými nohami	C. výzva k bitke
4. uši sklopené dozadu	D. submisívnosť/podradenosť a zraniteľnosť
5. upretý a dlhý pohľad	E. nepokojný, nesvoj, striehne

Úloha 4. Komunikácia v živočíšnej ríši sa zakladá na využívaní signálov – optické, chemické, akustické a dotykové. K obrázkom správne priradiť typ signálu.

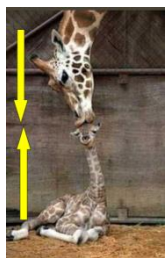
				

Úloha 5. Priradiť k jednotlivým typom sociálnych spoločenstiev príklad konkrétneho živočícha.

spoločenstvo	pár	krdeľ	húf	svorka	stádo

Úloha 6. a) Je vedecky dokázané, že každý z nás denne potrebuje aspoň 4 objatia. Ako nazývame správanie, ktoré zahŕňa prejavy mláďat vyžadujúcich si pozornosť a starostlivosť?

b) Nájdite, aký typ správania predstavuje starostlivosť o telo, zívanie, odpočinkové polohy či natáhanie 😊.

a) _____ správanie

b) _____ správanie

Úloha 7. Kto som, čo som a čím som jedinečný. Aké druhy živočíchov ste identifikovali na obrázku?

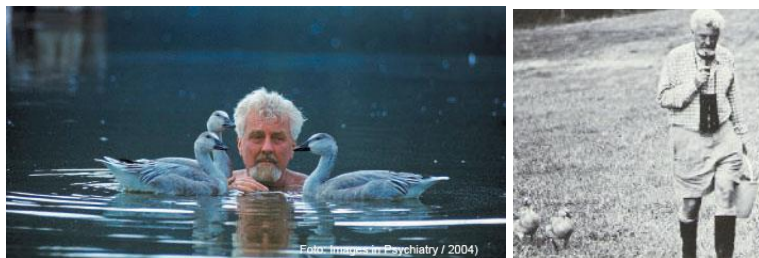

Predátor: _____

Korist: _____

Typ správania: _____

Úloha 8. Na obrázku je jeden zo zakladateľov etológie. Zistite a doplňte chýbajúce informácie.

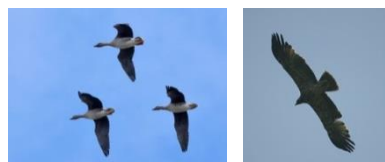
Muž na obrázku, ktorý sa považuje za zakladateľa etológie sa volá _____.
Spoločne s dvoma blízkymi spolupracovníkmi Rakúšanom Karlom von Frischom a Holanďanom Nikolaasom Tinbergenom si vo švédskom Štokholme v roku _____ prevzali Nobelovu cenu za medicínu a fyziológiu.
Odborný názov pre etologický prejav/správanie husí na obrázku, ktorý zistil a študoval je _____. Týka sa výlučne _____ veku mláďat.
Vedec zistil, že: _____

Úloha 9. Videli ste už takéto obrázky? ÁNO / NIE Ak áno, kde ste ho videli? Čo si myslíte, na čo slúžia a aký je ich význam?

V etológii sa využívajú rôzne makety, nazývame ich atrapy. Správanie živočíchov je reakciou na určité znaky, kľúčové podnety.

Pozorne si pozrite nasledujúce obrázky:

Konrad Lorenz uskutočnil experiment s mláďatami nekrívných vtákov (husy, kačice), pri ktorom použili atrapu pernatého dravca. Skúste predpokladať správanie a reakciu mláďat (+ alebo -) v prípade, že ju ťahal v smere šípok:

Odôvodnenie:

Úloha 10. Čo má spoločné Peter Sagan s odletom sťahovavých vtákov? Prečítajte si informácie, pracujte s obrázkami. Označte prípadne nájdite a doplňte chýbajúce informácie. Analyzujte.

Európska populácia (už iba 500 kusov) husí divej (*Anser anser*) odlieta na jeseň na juh Európy, niektoré až na severné pobrežie Afriky. Letia zvyčajne v krdli v tvare písmena _____ alebo číslice _____. Každoročne dvakrát podstupujú migráciu na veľké vzdialenosti medzi kontinentmi, čo je energeticky veľmi náročný proces.

Hus letiaca vpredu formácie uľahčuje let ostatným, letiacim v tesnom závесе za ňou. Vpredu letiacej husi vznikajú pri mávaní krídlami na ich koncoch malé víry. Tie sú pre ňu nepríjemné, lebo brzdia jej let. Avšak operencovi letiacemu za ňou pomáhajú, pretože ho nadnášajú a "ťahajú" nahor. Nemusí preto vynakladať toľko námahy, aby sa udržal vo vzduchu, ako keby letel osamote.

Vzdušné víry vytvárané mávaním krídlami dosahujú najlepší efekt vtedy, keď sa konce krídiel vtákov letiacich v rade za sebou, a tak trochu aj bokom prekrývajú. Husi preto najčastejšie letia tesne jedna za druhou mierne nad svojou vodkyňou. V takejto zostave každá najlepšie vidí, čo sa deje v povetrí.

Pri lietaní na dlhé vzdialenosti vo formácii pomáhajú takto vtáky letiace vpredu šetriť tým za nimi sily. Uvádza sa, že druhá v poradí takto ušetrí okolo 20 % energie. Vodiaci vták však vydrží prerážať formáciu vzduch len určitý čas. Po vyčerpaní sa musí stiahnuť na "odpočinkovú" pozíciu vzadu a na čelo formácie sa presunie ďalší. Takto sa jedince krdľa na jednotlivých postoch počas migrácie prestriedajú.

Schopnosť orientácie v teréne podľa slnka majú operence vrodennú. Primárne sa vtáky na migrácii zorientávajú podľa slnka a magnetického poľa zeme, ktorú nadobúdajú vpečatením.

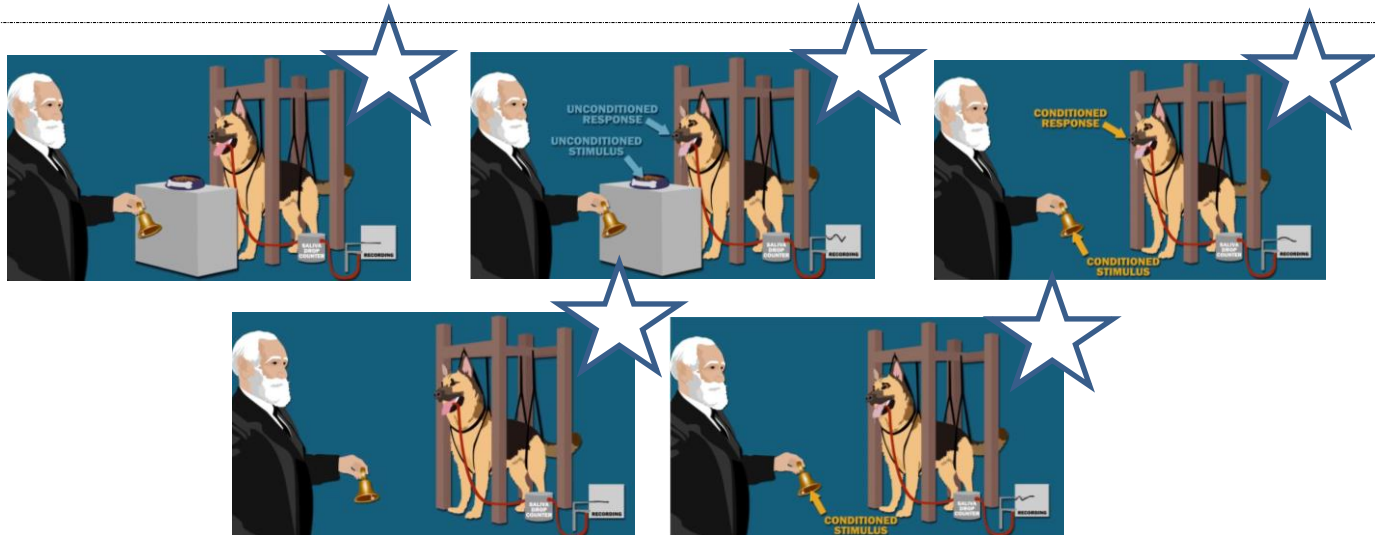
Obrázok jasne demonštruje význam dobre vyvinutej tímovej stratégie a taktiky boja cyklistu Petra Sagana. Ukazuje napríklad aj to, koľko energie sa dá ušetriť, ak ste vo "vláčiku" na štvrtej pozícii až do posledného momentu.

- Čo má spoločné stratégie husí pri sťahovaní a cyklistov? _____
- Aký je cieľ takejto stratégie:
 - a) husí _____
 - b) P. Sagana _____
- Z obrázka vyčítajte, koľko % energie ušetrí P. Sagan pri jazde v 4.pozícii _____
 - Čím sa líšia spomínané stratégie? _____

Úloha 11. Klasické a operatívne podmieňovanie študovali ďalší významní etológovia. Pozrite si krátke video a vyriešte úlohy

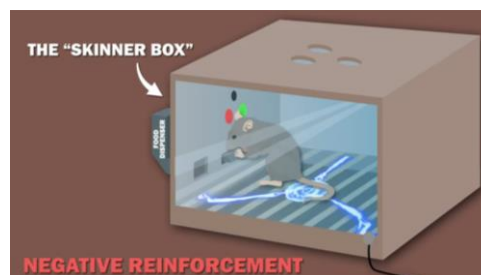
Link na video: <https://www.youtube.com/watch?v=PRdCowYEtAg>

- a) Napíšte mená etológov, ktorí sa vo videu spomínajú: _____
- b) Označte obrázky experimentu klasického podmieňovania číslami od 1-5 v chronologickom poradí:

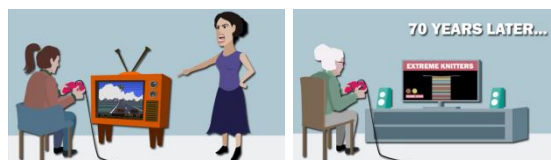
* Ako reaguje naše telo, ak si pomyslíte alebo vidíte svoje najobľúbenejšie jedlo? _____

c) Čo nastane po stlačení páčky?

d) Čo majú spoločné Skinnerove boxy s patologickým hráčstvom?

Diskutujte o probléme. Čo by bolo účinné v liečbe takého hráča?

Napiš na základe výučby z vyučovacej hodiny:

3 Veci, ktoré som sa dnes naučil.

2 Veci, ktoré boli zaujímavé.

1 Otázku, ktorú stále mám.

Dobrovoľná úloha:

Úloha 12. K významným prejavom rozmnožovacieho správania patrí aj jelenia ruja. Pozrite si krátke video:
<https://www.youtube.com/watch?v=LkQFDKO71sI>

Aký má význam? _____
